

„BIZANȚ DUPĂ BIZANȚ” ÎN PICTURA EUROPEI RĂSĂRITENE*

MIHAELA PROCA**

ABSTRACT: “BYZANTIUM AFTER BYZANTIUM” IN THE PAINTING OF EASTERN EUROPE

Even after the fall of Constantinople, the Orthodox world culture in the Balkans and Russian territories continued to be dominated by the authority of the Eastern patriarchal church. The religious painting of the 16th and 17th centuries is determined by the last Byzantine period, the Paleologue Renaissance, and was created by itinerant painters, whose skill was defined primarily by observing the traditional canons of iconography. Western influences in theme and style of icon painters can be detected, in a first stage, in peripheral areas of the former empire, Crete and Venice, Byzantine conservatism proving receptive to renewals of Italian Renaissance. The 18th century is characterized by a so-called Balkan painting without nationality, with a strong popular aspect, due to permanent contacts between the ethnic Orthodox, subject to the same conditions of subordination to the Ottomans. Gradually, by the end of the century, under pressure from Catholic circles in western and northern areas of Orthodox culture began to be assimilated elements of baroque repertoire of the urban centers that were subsequently imposed by the authority of painting academies.

Key words: *post Byzantine painting, iconography, orthodox, popular art, Byzantine.*

Peisajul cultural din teritoriile aflate sub influența centrului aulic sau a celor provinciale bizantine a fost marcat, și după căderea Constantinopolului sub turci, de autoritatea bisericii răsăritene. Drept pentru care, indiferent de data aservirii politice sau a revenirilor temporare la independență, în țările balcanice a continuat să existe, fără întrerupere, o artă ortodoxă de expresie grecească, postbizantină, care s-a prevalat de moștenirea bizantină și de fidelitatea respectării canoanelor de către artiștii itineranți, influența „elenismului” ortodox impunându-se și în teritoriile rusești. Abia pentru ultimul secol al dominației turcești a fost recunoscută existența

---

* Această lucrare a fost realizată în cadrul proiectului „Valorificarea identităților culturale în procesele globale”, cofinanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României din Fondul Social European, prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007–2013, contractul de finanțare nr. POSDRU/89/1.5/S/59758.

** Dr. Mihaela Proca, istoric de artă, cercetător al Școlii postdoctorale a Academiei Române, str. Dem. I. Dobrescu nr. 11, sector 1, cod 010025 București, secretariat@procultura.acad.ro.

**GUSTAV GRÄSER (1879–1958), UN SAS TRANSILVĂNEAN ADEPT
AL MIȘCĂRII „ÎNAPOI LA NATURĂ”, COFONDATOR AL COLONIEI
MONTE VERITĂ**

GUDRUN-LIANE ITTU*

**ABSTRACT: GUSTAV GRÄSER (1879–1958), A TRANSYLVANIAN SAXON
FOLLOWER OF THE MOVEMENT „BACK TO NATURE”
AND CO-FOUNDER OF THE MONTE VERITĂ COLONY**

The study aims discussing the counterculture that developed in and around the Swiss village of Ascona and the Monte Verita (or Mountain of Truth) located there in around 1900. Ascona offered an alternative community and influenced later developments in politics as Ghandi and the hippie movement. One of the founders of the colony was the Transylvanian Saxon, Gustav (Gusto) Graeser, a talented person who refused to live “civilized”, preferring the status of an unadapted. Consequently he had to suffer lots of punishments as ostracization, imprisonment, interdiction to publish. As a kind of “guru” he influenced various authors, the most important of them being the novelist and Nobel Prize winner for literature 1946, Hermann Hesse.

***Key words:** industrialization, counter culture, ostracization, Hermann Hesse, hippie movement.*

Nostalgia omului după starea naturală, respectiv după „paradisul pierdut” este veche precum omenirea însăși. Din secolul al XVII-lea devine subiect de reflecție filosofică, la dezbateri participând gânditori reputați de la Thomas Hobbes (1588–1679), Samuel von Pufendorf (1632–1694), John Locke (1632–1704) la Jean-Jacques Rousseau (1712–1778) ș.a. În cadrul discuției privind relația individului născut liber căruia societatea îi impune varii constrângeri, în 1750 Rousseau a publicat celebra sa lucrare *Discours sur les sciences et les arts*, în care analiza influența negativă a artelor și a științei asupra moravurilor. Cultura – în viziunea enciclopedistului – îi înstrăina pe oameni de starea lor fericită, apropiată de natură și le răpea inocența, libertatea și virtutea. Critica societății civilizate a condus la aspirația spre „inocența începuturilor”, găsită de unii la populațiile naturale din Marea Caraibelor. Deschizător de drumuri în această direcție a fost Louis Antoine de Bougainville (1729–1811) cu lucrarea sa *Description d’un voyage autour du*

---

* Dr. Gudrun-Liane Ittu, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, Bulevardul Victoriei 40, 550024 Sibiu, România, tel. 0040 269 212604, fax 0040 269 216605, e-mail: gudrunittu@yahoo.de.

STAMPE, COLECȚIONARI ȘI COLECȚII DE STAMPE. CONSIDERAȚII DESPRE STAMPE CARE REPREZINTĂ ORAȘE*

ANDA-LUCIA SPÂNU**

ABSTRACT: PRINTS, COLLECTORS AND PRINT COLLECTIONS. CONSIDERATIONS ABOUT PRINTS REPRESENTING CITIES

From the appearance of the woodcut and afterwards the copper plate engraving, at the end of the 15th century, until the spreading of the photographic reproduction, the graphic art, mainly the print art, was a medium of cultural exchanges, without precedent in history. It was, from its beginning, the cardinal popular art, which reached all the strata of population.

Prints were made and purchased for a wide variety of reasons, but mostly by collectors. The production of prints suggests that the collectors' interest in prints ranges from aesthetic to documentary. By the middle of the 17th century, print collecting had become a widespread activity all across Europe. Landscapes and town views were two of the preferred subject matter of these prints. Romanian cities have this kind of representations, too. Their research could open new paths to Romanian urban historiography.

Key words: *prints, collectors, collections, town views, historical images, print collections.*

În urmă cu jumătate de secol, William Ivins semnală importanța stampeii pentru știință și tehnologie, mai mult decât pentru artă. Din punctul său de vedere, stampele sunt departe de a fi doar minore lucrări de artă, ele fiind, din contră, printre cele mai importante unelte ale vieții și gândirii moderne¹. Tiparul, în general, dar mai ales imaginile tipărite, au avut un rol covârșitor în comunicarea ideilor, fiind principalul mediu din punctul de vedere al circulației informațiilor².

---

* Această lucrare a fost realizată în cadrul proiectului „Valorificarea identităților culturale în procesele globale”, cofinanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007–2013, contractul de finanțare nr. POSDRU/89/1.5/S/59758.

** Dr. Anda-Lucia Spănu: Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, Bulevardul Victoriei 40, 550024 Sibiu, România, tel. 0040 269 212604, fax 0040 269 216605, e-mail: andaluciaspanu@yahoo.com, spanu@icsusib.ro.

¹ William M. Ivins Jr., *Prints and Visual Communication* (New York: Harvard University Press, 1953), 2–3.

² *Ibid.*, *passim*.

**FRUMOASELE TIMPURI DE ALTĂDATĂ.
FELDIOARA ÎN JURUL LUI 1780 ÎN ÎNSEMNĂRILE PREOTULUI
JOHANNES HONTERUS**

LILIANA POPA*

**ABSTRACT: THE BEAUTIFUL OLD TIMES. FELDIOARA AROUND
1780 IN THE RECORDS OF THE PASTOR JOHANNES HONTERUS**

Since the 17th century, Evangelical pastors have recorded everything that happenend in their parish in a register called "Gedenkbuch". Such materials are nowadays a valuable source for those who intend to write a monograph or to study the manner political events were perceived by ordinary people. This article deals with the notes made between 1778 and 1793 of by Johannes Honterus, the eighteenth Evangelical priest of Feldioara.

Key words: "Gedenkbuch", mentalities, manners, bad habits, traditions, education.

Pornind de la convingerea că „în orice societate sau orânduială este de un mare folos urmașilor, dacă toate întâmplările incidente, inițiativele și dispozițiile care se petrec din când în când în sânul ei sunt luate în seamă și consemnate”, preoților evanghelici li se pune în vedere, încă din secolul al XVII-lea, să țină o „Gedenkbuch”, un registru în care să noteze tot ceea ce se întâmplă memorabil în parohia pe care o păstoresc. Mai conștiincioși sau mai delăsători, preoții s-au conformat acestei dispoziții, materialele de acest gen create de ei fiind astăzi un izvor de primă mână pentru cei ce doresc să scrie monografia unei localități sau să studieze modul în care diferite evenimente politice au fost percepute la nivelul oamenilor simpli.

La Feldioara, primul care, la data de 10 septembrie 1778, inițiază ținerea unui „Gedenkbuch” este preotul Johannes Honterus. Cel de al 18-lea preot evanghelic al Feldioarei, Johannes Honterus, strănepot al Reformatoului, fiul preotului din Rotbav cu același nume și fost el însuși preot la Vulcan-Brașov, a fost ales la Feldioara dintre șase candidați, la 23 august 1778, fiind confirmat la 9 septembrie și instalat oficial în 13, după ce, cu câteva zile înainte, în 3 septembrie, feldiorenii îl mutaseră cu tot avutul, venind la Vulcan cu 24 de care. Părintele Honterus va

---

* Liliana Maria Popa, Sibiu, str. Strandului, bl.24, sc.C, ap. 14, 550068, liamariapopa@yahoo.com.

ASPECTE ALE CULTURII ȘI CIVILIZAȚIEI ARDELENE ÎN REVISTA *TRANSILVANIA**

GABRIELA PANȚEL**

ABSTRACT: ASPECTS OF TRANSYLVANIAN CULTURE AND CIVILIZATION IN *TRANSILVANIA* JOURNAL

For the Romanian population of Transylvania, whose cultural horizon was exclusively that of folk culture, the latter half of the 19th century marked the first opening toward European and national values, aimed at placing it on a par with the other nations of the Austrian-Habsburg Empire. The many-folded activity of the Astra association had a decisive role in the cultural emancipation of the Romanian population, mostly through the founding of institutions that will be instrumental in the shaping of the cultural destiny of the Transylvanian Romanians. The outstanding intellectuals who run Transylvania Journal were fully aware of the important role of that publication and took strides at bettering and diversifying its contents. The texts published in the journal would mirror and secure the prestige of the most representative Romanian cultural society in Transylvania. This paper pinpoints the program of Transylvania Journal, focusing, among other, on language and literature issues, as well as on various aspects of local and world theatre production.

Key words: *Transylvania Journal, books, culture, literature, library.*

A doua jumătate a secolului al XIX-lea a însemnat pentru populația românească din Ardeal, al cărei orizont cultural însemna exclusiv cultura populară, prima mare deschidere înspre valorile naționale și europene, care să o plaseze alături de celelalte „nații” din Imperiu. Una din acțiunile majore ale *Astreii* s-a manifestat prin crearea revistei *Transilvania*, în 1868, care a marcat destinul cultural al românilor, aflați într-o conjunctură istorică nefavorabilă. Personalitățile aflate în fruntea revistei au înțeles încă de la înființare rolul acestei publicații, îmbunătățind și diversificând conținutul cu fiecare număr. Materialele publicate aveau să reflecte și să confirme prestigiul acestei societăți reprezentative a

---

* Acest articol face parte din proiectul de cercetare cu titlul *Confluente europene în cultura și civilizația transilvană – Sibiul cultural, între Orient și Occident*, lucrare de plan realizată în cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu.

** Dr. Gabriela Panțel, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, Bulevardul Victoriei 40, 550024 Sibiu, România, tel. 0040 269 212604, fax 0040 269 216605, e-mail: gabipanc@yahoo.com.

EDIȚII ALE SCRIERILOR LUI VASILE AARON EXISTENTE ÎN BIBLIOTECILE SIBIENE

IOAN-NICOLAE POPA*

ABSTRACT: EDITIONS OF THE WRITINGS OF VASILE AARON IN THE LIBRARIES OF SIBIU

Leading figure of Transylvanian intellectuals, famous lawyer, talented poet and translator of the classics, Vasile Aaron was one of the best known Romanians from Sibiu at the beginning of the 19th century. His writings were very successful, contributing to increasing the interest of Romanians in reading and – due to their circulation –, they became a factor of spreading their national ideas. This paper deals with different editions of Aarons writings, published as a testimony of the poet success still decades after his death.

Key words: Vasile Aaron, lawyer, writer, poet, translator, library.

Vasile Aaron (1780–1821) a fost una dintre personalitățile marcante ale intelectualității românești din Transilvania începutului de secol XIX și unul dintre cei mai cunoscuți români trăitori la Sibiu în acei ani.

Născut în Glogovețul Blajului, fiu de preot greco-catolic, cu studii teologice la Blaj și juridice la Cluj, Vasile Aaron s-a stabilit la Sibiu în anul 1804, probabil la îndemnul lui Ioan Piuariu-Molnar și Aaron Budai. A rămas în acest oraș, „capitală” a teritoriului aflat sub jurisdicția Universității săsești, până la prematurul său sfârșit, survenit în august 1821, la numai 41 de ani.

În cei 17 ani petrecuți la Sibiu, el a desfășurat o prodigioasă activitate juridică, fiind primul avocat român care a obținut dreptul de a pleda în fața instanțelor de judecată de pe Pământul Crăiesc. A fost colaborator al Consistoriului Episcopiei ortodoxe de la Sibiu și al Companiei grecești, acea importantă societate economică sibiană care controla comerțul dintre Țara Românească și Occident. Mai presus de toate, s-a afirmat ca un „jurat procurator” faimos, ca un avocat care și-a pus priceperea în slujba conaționalilor săi implicați în acțiunile de câștigare a drepturilor care li se cuveneau ca populație majoritară în Principat și de care fuseseră lipsiți secole de-a rândul ca națiune nereceptă.

---

* Ioan-Nicolae Popa, Sibiu, str. Strandului, bl. 24, sc. C, ap. 14, 550068, ioannicolaepopa@yahoo.com.

TEHNICI DE PERSUASIUNE IN COMUNICAREA PUBLICITARĂ

RODICA PASCU*

ABSTRACT: PERSUASION TECHNIQUES IN ADVERTISING COMMUNICATION

Advertising is considered to be a form of persuasive communication, because its purpose is to determine the consumers to buy products or services by stimulating their desires and creating positive associations with the promoted product or brand. Specific advertising techniques and strategies are used in both verbal and visual communication in order to meet this purpose. Classical advertising strategies are elaborated according to the so-called trifactorial model of attitudinal structures and aim at influencing the receiver under three aspects: cognitive, affective and behavioural. According to Charles Larson, their study requires an analysis of the four factors of communication: source, message, channel and receiver. Hugh Rank's model of persuasion in advertising communication describes two major strategies: intensifying certain attributes and strong points of the advertised products and at the same time intensifying the weak points of the rival products; downplaying some aspects of the brand's own products and services and at the same time downplaying the strong points of the rival brands. Each strategy uses certain persuasion techniques.

In order to persuade the consumers to buy certain products they must be offered not only practical advantages, such as usefulness and convenience, but also social and emotional gratifications. Advertising uses persuasion techniques especially for the latter ones.

Key words: *persuasion, strategy, communication, advertising, intensifying, downplaying, consumer.*

Publicitatea este considerată o formă de comunicare persuasivă, deoarece are ca scop convingerea consumatorilor pentru achiziționarea unor produse și servicii, prin stimularea dorințelor acestora, crearea unor asociații pozitive în legătură cu produsul sau marca promovată, scop care este atins prin utilizarea unor tehnici și strategii specifice.

Principalele strategii publicitare, prezentate de Bonnange și Thomas, în cunoscuta lor carte, *Eseu despre comunicarea publicitară*¹, preluate de alți autori,

---

* Dr. Rodica Pascu, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Facultatea de Științe Socio-Umane, Str. Brutarilor 3, Sibiu, Tel. 0269218287, Email: ropascu@yahoo.com.

¹ Claude Bonnange, Chantal Thomas, *Don Juan sau Pavlov? Eseu despre comunicarea publicitară* (București: Editura TREI, 1999).

L'ARCHITECTURE DU TEXTE CHEZ MARGUERITE DURAS

ADRIAN IANCU*

ABSTRACT: THE ARCHITECTURE OF MARGUERITE DURAS' TEXT

The one who reads Marguerite Duras should follow two constant trends of the text. First, one should consider the result of the text, and then, to try to reveal the double process of its de-construction and re-construction. This process is the only way that ensures the best analysis of the geometry of the architecture of the text which is composed by the rules of the musical pattern.

Key words: *serial model, space of novel, dodecaphonic technic, destructuring-restructuring, restructuring theme.*

Sans prendre la forme classique d'une école littéraire avec des préoccupations communes et un programme bien établi qui puisse influencer directement sur ces esprits, le Nouveau Roman peut bénéficier à posteriori d'une série de conclusions portant sur l'art même d'écrire; il s'agit de la construction géométrique du texte à partir de motifs ou thèmes générateurs dont le résultat est une nouvelle logique qui ne situe pas le personnage comme centre organisateur de l'action et moteur du récit.

L'évolution convergente de certains écrivains tels que Michel Butor, Alain Robbe-Grillet, Nathalie Sarraute, Marguerite Duras, Jean Ricardou, Robert Pinget, Claude Simon, Claude Ollier et tant d'autres ont permis aux historiens, aux critiques et aux théoriciens de la littérature de les réunir sous le terme générique de Nouveau Roman. L'originalité de l'écriture de chaque écrivain, les procédés de la technique romanesque rendent difficile une conclusion définitive sur ces romanciers, qui, d'ailleurs, pourrait contrevenir à l'esprit même de cette « avenue » du roman français.

Le lecteur du Nouveau Roman doit suivre deux constantes dans la lecture du texte ; traiter le texte comme le résultat du travail de l'écrivain, donc, être fidèle au texte, et, en même temps, le « libérer », c'est-à-dire, essayer de découvrir ce qu'il y

---

* Dr. Adrian Iancu, Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, Facultatea de Litere și Arte, Bulevardul Victoriei nr. 5-7, 550024 Sibiu, Tel. 0269 215556, adrian_ianku@yahoo.fr.

**LES SENS SOUS LA LOUPE. LE RAPPORT COGNOSCIBLE –
INCOGNOSCIBLE DANS DEUX CONTES DE MAUPASSANT :
*LETTRE D'UN FOU ET LE HORLA***

RODICA MARIA FOFIU*

**ABSTRACT: THE MEANING UNDER THE MICROSCOPE.
THE RELATION KNOWABLE – UNKNOWNABLE IN TWO STORIES
OF MAUPASSANT: *LETTER FROM A FOOL AND THE HORLA***

*We intend to trace the way in which Maupassant puts in discussion the human senses and their limits and imperfections. The human subject's sensorial imperfection and mostly visual imperfection creates the sensation of the unknown, mysterious, tenebrous in rapport with the veiled infinite of the world. The supernatural is legitimated precisely through the perception of the unknowable which gives birth to anxiety and fright. What we see is only an infinitesimal part of what there is, so that the mystery remains impregnable and even invisible beings are detectable around us, deceitful and harmful powers, born of loneliness and fear. It is about such a subtle, insidious monster, about such a sensorial and mental hallucination in two texts between which there is a perfect continuity: *Lettre d'un fou* and *Le Horla*, the diary variant.*

In both texts Maupassant interrogates the senses through the narrator-character, prey to the invasion of an invisible being, born of solitude and fright (mostly from terror of incapacity of perception) and generating insanity. The similitude between the two texts is also visible due to the presence in both of them of an episode in which the narrator is hindered from seeing his own image in the mirror. Therefore, the sight of the invisible is the awareness of his perception through the absence of the reflection in the mirror; however, the terror of the discovery attracts the insanity which the narrator is fighting with all his might.

Key words: *sense, mystery, impenetrable, hallucination, double.*

Nous avons choisi ces deux contes de Maupassant *Lettres d'un fou* et *le Horla* afin de mettre en évidence le rapprochement thématique et compositionnel qui les relie tout comme la continuité des moyens techniques utilisés par l'écrivain fantastique. Dans les deux textes, Maupassant remet en discussion les sens humains, leurs limites et leurs imperfections dans la perspective de l'écrivain qui fouille autour du mystérieux et du ténébreux qui entoure nos vies et en rapport

---

* Dr. Rodica Maria Fofiu, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Facultatea de Litere și Arte, Bulevardul Victoriei nr. 5–7, 550024 Sibiu, Tel. 0269 215556, Mail: rfofiu@yahoo.com.

OCTAVIAN GOGA ÎN VIZIUNEA LUI LIVIU REBREANU

DIDI-IONEL CENUȘER*

ABSTRACT: IN LIVIU REBREANU'S OPINION OCTAVIAN GOGA

The paper intends to present a highly objective, and detailed image of Liviu Rebreanu's opinions toward Octavian Goga. In Ion Dodu Bălan's critical study on Goga, Rebreanu's name is mentioned nine times only, though never connected with any significant encounters between the two Transylvanian writers. One explanation for that is that the critic could not have any complete access to Rebreanu's diary or to many of the theatrical reviews and articles that the novelist had kept writing on Goga for over three decades. Few echoes of the rifts between the two writers seem to be found in the diary and the superficial reading of Rebreanu's articles on Goga show them being rather appreciative of the poet born in Rășinari. However, some of the entries that Rebreanu made in his diary are prone to shed a distinct light on the extent to which Rebreanu was inclined to lend ear to biased, gossiping opinions on Goga, whom he blamed for opposing his attempts to be admitted as a member of Romanian Academy. The sharp contrast between Rebreanu's official, serviceable encomiums (which he contributed in his capacity as president of the Romanian Writers' Society) and the rather harsh, biased critical opinions he obsessively entered on Goga in the diary invite to a minute re-examination of the two writers' personalities and aspirations.

Key words: Liviu Rebreanu, Octavian Goga, diary, journalism.

Cine citește publicistica lui Rebreanu, începând chiar cu articolele din decembrie 1909, nu poate să nu remarce cât de mult și de sincer era preocupat viitorul mare prozator de personalitatea lui Goga – altfel spus, cât de mult i se impune și lui Rebreanu în primul deceniu al secolului XX, paradigma revoluționară și literară a poetului născut la Rășinari.

Deja, pe 2 decembrie 1909, sosit relativ de puțină vreme în București și simțind nevoia să vorbească despre martiriul intelectualilor din Ardeal, implicit despre prigonirile la care era supusă presa română din Ungaria, Rebreanu citează din ziarul *Țara Noastră*, cel care, cu doar câteva luni mai înainte, îi publicase o primă traducere. Peste două săptămâni, pe 15 decembrie, Rebreanu folosește

---

* Dr. Didi-Ionel Cenușer, Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, Facultatea de Litere și Arte, Bulevardul Victoriei nr. 5–7, 550024 Sibiu, Tel. 0269 215556, e-mail: cdionez@yahoo.com.

LINDENFELD SAU DRUMUL DE LA MISTIFICARE LA ADEVĂR

CARMEN OPRIȘOR*

ABSTRACT: LINDENFELD OR THE WAZ FROM MYSTIFICATION TOWARDS THE TRUE

*The novel describes the story of a „make - believe.” But what was at first considered to be only a **game**, turns into something more serious. A few people close to a German tycoon make up their mind to re-build the village where this billionaire was born. In Lindenfeld all villagers were dead and the place was completely abandoned. In order to surprise their boss, some businessmen decided to make this place look alive again. They hired many other people, like actors, painters or workers. After a time, the people involved in this act feel their life has changed in a better way. Fiction and reality merge, and the characters become aware they take part in a „superior game.” They re-create not only a village but life itself. To re-build or more than that, to bring about a whole world expresses the human endeavour to overcome our mortal condition.*

Key words: fiction, reality, acting, game, make-believe.

Prima impresie după lectura unei cărți în care ni se înfățișează o poveste despre mistificare, poveste specifică spațiului românesc din timpurile noastre, ar fi că un atare eveniment nu merită mai mult decât un zâmbet. În esență, „acțiunea” romanului se rezumă la reclădirea unui sat părăsit, fapt ce presupune repopularea și rearanjarea lui, înfăptuite cu atâta grijă încât să producă impresia că satul chiar ar fi racordat la civilizația vremii. Fenomenul ar fi unul demn de lăudat, numai că scopul urmărit nu este modernizarea propriu-zisă, iar intenția celor implicați nu este de a readuce cu adevărat viața acolo.

Totul se rezumă la crearea unei iluzii, a unui *make-believe*.

Acesta este un semn că farsa, de fapt întreg *show*-ul a fost pus la cale de niște persoane interesate ca „ficțiunea” să dobândească aerul de firesc timp de o săptămână. Scopul urmărit pentru care se mobilizează atâtea energii este, în aparență, destul de neînsemnat.

Un mare bogătaș german dorește să își revadă meleagurile natale, mai precis satul Lindenfeld din Banat. Ceea ce el nu știe este că acest sat nu mai există, că au

---

* Dr. Carmen Oprișor, Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, Facultatea de Litere și Arte, Bulevardul Victoriei nr. 5-7, 550024 Sibiu, Tel. 0269 215556, e-mail: carmen.oprisor@yahoo.com.

**ZUM LEXEM „HARAM” IN DEN NORDSIEBENBÜRGISCHEN
MUNDARTEN UND IM RUMÄNISCHEN –
EIN BEDEUTUNGSVERGLEICH**

SIGRID HALDENWANG*

**ABSTRACT: ABOUT THE LEXEME „HARAM” IN THE NORTHERN TRANSYLVANIAN
DIALECTS AND IN THE ROMANIAN LANGUAGE – A SEMANTIC COMPARISON**

The thesaurus of the exactly 240 Transylvanian Saxon dialects includes many borrowings from Romanian, which reflects the coexistence of the Saxons and Romanians in the same native land along the centuries. The current presentation makes reference to the meanings of the lexeme “haram” (as adverb, adjective and noun) in the Northern Transylvanian dialects as compared to its meanings in Romanian. The Romanian samples are taken from the writings of Romanian authors.

Key words: *Northern Transylvanian dialects, Romanian Language, native land, Semantic Comparison, writings of Romanian authors.*

1. VORBEMERKUNGEN

Das Siebenbürgisch-Sächsisch ist ein westmitteldeutscher Dialekt, der zu den fränkischen Mundarten des Mittelrheins gehört. Die meisten Eigenschaften hat dieser Dialekt mit den Mundarten gemeinsam, die zwischen Köln und Trier gesprochen werden sowie mit dem Luxemburgischen. Dazu kommen spätere ostmitteldeutsche und oberdeutsche Elemente hinzu. Das im Wortschatz bezugte Lehnwortgut aus den Nachbarsprachen, dem Rumänischen und dem Ungarischen, deutet auf das Jahrhunderte lange „Miteinander” in derselben Heimat hin.

Dem Siebenbürgisch-Sächsischen gehören rund 240 Mundarten an, die vom Vokalismus her von Ort zu Ort verschieden sind. Obwohl es keine zwei gleichen siebenbürgisch-sächsischen Ortsmundarten gibt, hat der gesprochene Dialekt im Laufe der Zeit durch sprachliche Mischung und Ausgleich eine immerhin einheitliche Struktur erreicht. Nach dialektgeografischen Kriterien zerfällt das

---

* Dr. Sigrid Haldenwang, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, sector: Graiurile săsești din Transilvania, Bulevardul Victoriei 40, 550024 Sibiu, tel. 0040 269 212604, fax 0040 269 216605, e-mail: sigridhaldenwang@yahoo.de.

**L'INFINITIF SUJET EN RELATION AVEC LES VERBES
IMPERSONNELS. APPROCHE CONTRASTIVE :
FRANÇAIS – ROUMAIN**

MARIA-RODICA MIHULECEA*

**ABSTRACT: THE INFINITIVE AS SUBJECT RELATED TO THE IMPERSONAL
VERBS. CONTRASTIVE APPROACH: FRENCH / ROMANIAN**

We can speak about a double syntactical relation between the constituents of a complex sentence. They are placed as a determinative and as a determinate in such a sentence.

Syntactically speaking, the subject belongs to the general category of the nominal constituents which includes both the Nominal Group and its equivalents, among which we can count the infinitive constructions. The nominal characteristics of the infinitive allow it to exercise the syntactical functions typical of the name: subject or predicative element.

In this article we want to emphasize the characteristics of the infinitive as a syntactical constituent, especially the case when it is related to an impersonal verb. Our approach is a contrastive one: French and Romanian. Here, we have tried to identify those things that French and Romanian have in common as well as those elements which make French differ from Romanian.

Key words: *function, subject, structure, impersonal, nominal.*

Sans entrer dans un débat de fond, on peut dire que c'est la morphologie de l'infinitif, comme système de relations, qui conditionne son fonctionnement syntaxique dans la phrase: en tant que forme verbale réduite¹, l'infinitif est situé syntaxiquement par rapport à la forme verbale non réduite ou personnelle du verbe.

En tant que constituant syntaxique, l'infinitif a un fonctionnement double: s'il garde la construction verbale, qui appartient au procès, il perd sa fonction verbale (à cause de son incapacité d'établir une relation morpho-syntaxique avec le sujet), prenant la fonction du constituant nominal. C'est ce qui justifie son

---

* Dr. Maria-Rodica Mihulecea, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Facultatea de Litere și Arte, Bulevardul Victoriei nr. 5–7, 550024 Sibiu, Tel. 0269 215556, Mail: rmihulecea@yahoo.com.

¹ Sylvianne Rémi-Giraud (sous la direction de), *L'infinitif. Une approche comparative* (Lyon : Presses Universitaires de Lyon, 1988), 33 : « l'infinitif a, en tant que procès, une identité verbale, mais il ne peut établir de relation avec un nominal en fonction de sujet ».

CIRCULAȚIA EUROPEANĂ A FORMULELOR CAMPANARE ÎN LIMBA LATINĂ ÎN SECOLELE XIV–XVIII*

DOINA FILIMON DOROFTEI**

ABSTRACT: THE EUROPEAN DIFFUSION OF THE FORMULAE USED IN LATIN INSCRIPTIONS ON BELLS IN THE 14TH – 18TH CENTURIES

The paper is an attempt to compare the Latin inscriptions on bells from different periods and areas of Europe, being based on some collections from France, Germany, Hungaria and Transylvania. There are three types of information: Christian inscriptions (quoted from biblical and liturgical sources), inscriptions concerning the sound of the bell and inscriptions about casting and recasting work, donors etc. Some aspects of a future comparative study, which is to be done after the publication of corpora of bells inscriptions in each country, are further suggested: the common formulae in all European areas, the peculiar ethnical and confessional use of some formulae, the recurrent terms and the evolution of the formular in each area etc.

Key words: *Transylvania, inscriptions on bells, Latin formulae, media et infima Latinitas, Central and Eastern European diffusion.*

Observațiile care urmează cuprind mai mult o serie de sugestii, reprezentând, implicit, un sondaj în vederea abordării temei la nivel european, abordare care va deveni posibilă atunci când vor fi alcătuite *corpora* de clopote (sau și de clopote) în principalele zone ale Europei. Așadar, rezultatele pe care le prezentăm aici, în această fază a cercetării, sunt parțiale și oricând emendabile.

Inscripțiile de pe clopote au o poziție specială din punct de vedere epigrafic, prezentând avantajul de a fi, în majoritatea cazurilor, datate și de a consta în texte scurte, repetate, cu o structură similară. Se poate alcătui astfel un **formular-prototip** al inscripțiilor campanare, cuprinzând:

---

* Această lucrare care face parte din tema de cercetare postdoctorală intitulată „Inscripțiile în limba latină din bisericile României, din perioada 1290–1850 (cu privire specială asupra bisericilor maghiare din Transilvania)”, a fost realizată în cadrul proiectului „Valorificarea identităților culturale în procesele globale”, cofinanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României din Fondul Social European, prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007–2013, contractul de finanțare nr. POSDRU/89/1.5/S/59758. O variantă a acestui text a fost postată pe site-ul Școlii postdoctorale.

** Dr. Doina Filimon Doroftei, cercetător științific, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, București, Calea 13 Septembrie 13, tel. 021.318.24.52, e-mail: doina.doroftei@yahoo.com.

GERMANII DIN BUCOVINA ÎN PREOCUPĂRILE LIGII CULTURALE A GERMANILOR DIN ROMÂNIA (1922–1931)*

VASILE CIOBANU**

ABSTRACT: THE GERMANS FROM BUKOVINA AS REFLECTED IN THE PREOCCUPATIONS OF THE CULTURAL LEAGUE OF THE GERMANS IN ROMANIA (1922–1931)

In 1930 there were 75, 533 Germans in Bukovina, which represented 10% of the total number of Germans in Romania and 8.4% from the population of their province. They had a distinctive national identity since up to 1918 they were part of the dominant nation in the Austrian–Hungarian Empire. They were difference from the other seven groups of Germans in Romania, because they enjoyed the status of national minority also before 1918.

In the current paper we deal with the relations of the Cultural League of the Germans in Romania with the Germans in Bukovina, based on the documents of this association, which are stored in the Archives from Sibiu. The Cultural League was founded in 1922 and had as purpose to contribute to strengthening the connections between the eight groups of Germans in Romania and to preserving their cultural identity.

The Germans from Bukovina had a far more intellectuals than the other groups (except the Saxons). They attended the post – graduate summer courses from Sibiu, both in the roles of students, as well as lecturers. In 1924 an attempt to organize these courses in Cernăuți, the capital city of Bukovina, was registered. The project was not completed in the following years either, Richard Csaki, the leader of the League came to the towns of Bukovina to hold the conference. Orchestras, theatre companies also came here, as part of the tournaments organized by the League.

The Cultural League has helped the Germans in Bukovina to keep their private schools in the German language, because the Romanian state took ownership of the German schools, claiming that these schools had belonged to the Austrian state. The League sent books and didactic materials to the German schools. Its publications (magazines, books) reached even the Germans in Bukovina. The distribution of the books was not as successful as it had been in other provinces, because here there used to be German libraries since before 1918.

---

* Această lucrare a fost realizată în cadrul proiectului „Valorificarea identităților culturale în procesele globale”, cofinanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României din Fondul Social European, prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007–2013, contractul de finanțare nr. POSDRU/89/1.5/S/59758.

** Dr. Vasile Ciobanu, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, Bulevardul Victoriei 40, 550024 Sibiu, România, tel. 0040 269 212604, fax 0040 269 216605, e-mail: vasileciobanu47@yahoo.com.

It was through the League that scholarships provided by associations in Germany were granted and the German students from Bukovina also received such support (thirteen in 1928).

All these actions contributed to the integration of the Germans from Bukovina in the German minority as a whole, as well as to the preservation and consolidation of their national identity.

Key words: *German minority, Cultural League of the Germans in Romania, Bukovina, culture, inter – war Romania.*

Germanii din Bucovina au constituit un grup distinct al minorității germane din România de după 1918. Specificul lor era dat de momentul colonizării, după 1775, anul anexării Bucovinei la Imperiul Habsburgic, care a adus aici meseriași și agricultori pentru a pune în valoare noua posesiune, dar și militari și funcționari pentru a o păstra și administra eficient. În ducatul Bucovinei, germanii ajunși aici au fost o parte integrantă a națiunii dominante. La mijlocul perioadei interbelice, la recensământul din 1930, ei erau 75 533, formând cca 10% din comunitatea germanilor din România și 8,4 % din populația provinciei¹. Dintre aceștia, 33 481, adică 44,33% locuiau în orașe. Acesta era cel mai mare procent de populație citadină dintre cele 8 grupuri germane din România. Astfel, 16 000 dintre ei trăiau în Cernăuți (15,9%), 4600 în Rădăuți (27%), 7048 la Câmpulung Moldovenesc (21,7%) etc. Un alt element specific pentru ei îl constituia faptul că erau singurii dintre conașionalii lor din România care nu cunoscuseră înainte de 1918 statutul de minoritar și au trebuit să se obișnuiască cu această nouă ipostază. Despre trecutul lor există o întreagă istoriografie, despre care ne putem face o imagine din bibliografia publicată de Erich Beck².

În comunicarea de față ne propunem să abordăm un aspect mai puțin cercetat, vizând identitatea culturală a germanilor din România interbelică. Cele 8 grupuri, mai mari sau mai mici de germani din România, cca 800 000 de locuitori în 1918, veneau din trei state și nu formau o minoritate unitară. Membrii elitei lor conducătoare au sesizat această slăbiciune și s-au străduit să o înlăture. Politic, încă din iunie 1919 s-a început acțiunea de unire și de coordonare a activității acestor grupuri de germani, reunite din 1921 în Uniunea Germanilor din România. Pentru a coordona activitatea în domeniul culturii, pentru a realiza mai buna cunoaștere a grupurilor de germani s-a înființat, ca organ al Uniunii amintite, Liga Culturală a Germanilor din Romania (Kulturamt der Deutschen in Rumänien), cu sediul la Sibiu și care a ființat până în 1931, când s-a autodizolvat datorită lipsei fondurilor,

¹ Sabin Manuilă (ed.), *Recensământul general al populației României din 29 decembrie 1930* (București: Editura Institutului Central de Statistică, 1940), 376, 380, 384.

² Erich Beck, *Bibliographie zur Landeskunde der Bukowina. Literatur bis zum Jahre 1965* (München: Verlag des Südostdeutschen Kulturwerks, 1966; Idem, *Bibliographie zur Kultur und Landeskunde der Bukowina. Literatur aus den Jahren 1965–1975* (München: Forschungsstelle Ostmitteleuropa, 1985).

DIN ACTIVITĂȚILE SMERȘ PE FRONTUL DE SUD ȘI ÎN EUROPA

PAVEL MORARU*

ABSTRACT: SMERS ACTIVITIES ON THE SOUTHERN FRONT AND IN EUROPE

On April 19, 1943, were founded SMERS contra-information General Department of the People's Commissariat for Defense (managed by Viktor Abakumov), SMERS contra-information Department of the People's Commissariat for Military Maritime Forces (managed by coast guard lieutenant general P. Gladkov) and the SMERS contra-information Department of N.K.V.D. (managed by S. Iuhimovici). All these departments were created according to the order of the USSR Council of the People's Commissaries no. 415–138 ss. It was signed by I. Stalin and based on N.K.V.D. special departments. The most important department was the SMERS managed by Viktor Abakumov. Although it lasted only three years, till March 14, 1946, it was the most famous intelligence service from the world.

After the battle of Stalingrad (November 19, 1942 – February 2, 1943) and the Red Army counter-offensive, SMERS had begun the operation. Its purpose was to "clean" the released Soviet territories of hostile elements. They continued their activities outside the USSR borders through the Soviet Army "liberating" campaign suppressing any USSR opposition.

Key words: World War II, SMERS, contra-information, repression, opposition, anti-Soviet elements.

ÎNFIINȚAREA SMERȘ

După bătălia de la Stalingrad (19 noiembrie 1942–2 februarie 1943) și preluarea inițiativei pe front de către unitățile Armatei roșii, în cadrul organelor de securitate sovietice a devenit necesară o reorganizare, în sensul sporirii efortului contrainformativ și represiv, având în vedere că, în teritoriile recucerite erau destule „elemente antisovietice”. În viziunea oficialilor de la Kremlin, atât în regiunile sovietice reocupate, cât și în țările pe care trebuiau să le „elibereze de sub regimul fascist”, organele de securitate sovietice urmau să aibă foarte mult de lucru

---

* Dr. Pavel Moraru Departamentul de Relații Internaționale, Științe Politice și Studii de Securitate al Facultății de Științe Socio-Umane a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, Str. Calea Dumbrăvii nr. 34, Telefon: +40 269 422169, Fax: +40 269 422169, e-mail: spriss@ulbsibiu.ro, morarup@yahoo.de; web: <http://spriss.ulbsibiu.ro>.

ASPECTE MAI PUȚIN CUNOSCUTE ALE VIEȚII COMUNITĂȚILOR ROMÂNEȘTI DIN AMERICA ÎN PRIMUL VAL (1900–1914)

BIANCA KARDA*

ABSTRACT: LESS KNOWN ASPECTS ABOUT THE LIFE OF THE FIRST WAVE OF ROMANIANS IN AMERICA (1900–1914)

Romanian communities from the U.S.A. established up to the outburst of the first world war had to face difficulties that could not be anticipated back home in their native Transylvania, but their members were able to cope with them due to their good qualities: young, healthy, hard working and their hope for a better life. Most of them had the thought of returning to their homeland and seeing again their loved ones as an incentive, this was the main reason they could resist to all kind of ordeals, some of them set up by their own fellows, some leaders of the first Romanian organisations from America. Even though there were cases of fraud, most of them were not deterred, but continued their life there following the dream they had come to America for: to gather enough money to come back to their homeland, or to start a new life on American soil.

Key words: *Romanian immigrants, Transylvania, adjustment, beneficial societies, unity, split.*

America s-a constituit pe baza a două mituri: mitul *self-made-man*-ului și mitul omului care caută o soluție nouă într-un spațiu geografic nou. Acomodarea pionierilor emigrației românești transilvănene, bănățene și bucovinene în Statele Unite ale Americii dinainte de Primul Război Mondial a fost un proces extrem de dificil, ei trebuind să „netezească” drumul pentru generațiile următoare.

Ca orice schimbare bruscă de regim politic, socio-economic și cultural, indivizi sau colectivități s-au confruntat cu probleme de supraviețuire în primul rând, care odată depășite, au dus la schimbări de mentalități și cerințe tot mai mari. Astfel că această devenire a primilor emigranți români, din țărani plugari în Ardealul natal, în muncitori în America, a fost un proces lung și dureros, presărat cu realizări personale și profesionale, dar și cu sacrificii și deziluzii în egală măsură.

---

* Bianca Karda, Biblioteca Județeană Astra Sibiu, e-mail: bianca_karda@yahoo.com, telefon: 0727/175610.